

**ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը**

**ՔԱՂԱՔԱՅԻ ԳՈՏԱՐ ԲՈՏՈՅԱՆԻ ԴԻՄՈՒՄԻ ՆԻՄԱՆ ՎՐԱ՝ ՆՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ
ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ 74 ԵՎ 105-ՐԴ ՆՈԴՎԱԾՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԲՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵ-
ՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾԻ ՎԱՐՈՒՅԹԸ ԿԱՐՃԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Քաղ. Երևան

25 դեկտեմբերի 2012թ.

Նայասրանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.
Գ. Նարոյությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի,
Ա. Խաչատրյանի (զեկուցող), Վ. Նովհաննիսյանի, Ն. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի,
Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝

դիմողի ներկայացուցիչ՝ փաստաբան Մ. Վարդանյանի,

գործով որպես պապասխանող կողմ ներգրավված՝ ՆՆ Ազգային ժողովի պաշ-
տոնական ներկայացուցիչներ՝ ՆՆ Ազգային ժողովի աշխատակազմի իրավաբանա-
կան վարչության իրավական փորձաքննության բաժնի գլխավոր մասնագետ Ս. Նամ-
բարձումյանի եւ նույն բաժնի առաջադարձ մասնագետ Ն. Սարգսյանի,

համաձայն Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդ-
վածի 1-ին կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի, «Սահմանադրական
դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 25, 38 եւ 69-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Քաղաքացի Գոհար Բոսո-
յանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՆ ընդանեկան օրենսգրքի 74 եւ 105-րդ հոդվածների՝ Նա-
յասրանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը
որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթը քաղաքացի Գ. Բոպոյանի՝ 28.08.2012թ. ՆՏ սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, դիմող և պատասխանող կողմերի գրավոր բացատրությունները, հերագուրելով ՆՏ ընդհանրական օրենսգիրքը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. ՆՏ ընդհանրական օրենսգիրքն ընդունվել է ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից՝ 2004 թվականի նոյեմբերի 9-ին, Նայասարանի Նանրապետության Նախագահի կողմից ստորագրվել՝ 2004 թվականի դեկտեմբերի 8-ին և ուժի մեջ է մտել 2005 թվականի ապրիլի 19-ին:

ՆՏ ընդհանրական օրենսգրքի՝ «Ծնողների մասնակցությունը երեխաների համար կատարվող լրացուցիչ ծախսերին» վերաբառությամբ 74-րդ հոդվածը սահմանում է.

«1. Նամաձայնության բացակայության և բացառիկ հանգամանքների առկայության (ծանր հիվանդություն, երեխաների կամ անաշխատունակ չափահաս անապահով զավակների խեղում, նրանց նկատմամբ հատուկ խնամքի համար վճարելու անհրաժեշտություն և այլն) դեպքում ծնողներից յուրաքանչյուրը կարող է դատարանի վճռով ներգրավվել այդ հանգամանքներից բխող լրացուցիչ ծախսեր կրելու գործին:

Լրացուցիչ ծախսերը կրելուն ծնողների մասնակցության կարգը և այդ ծախսերի չափը՝ կայուն դրամական գումարով, որոշում է դատարանը՝ ելնելով ծնողների և զավակների գույքային ու ընդհանրական դրությունից և ուշադրության արժանի շահերից: Դա ենթակա է վճարման յուրաքանչյուր ամիս:

2. Դատարանը կարող է պարտավորեցնել ծնողներին՝ մասնակցելու ինչպես փաստացի կատարվող լրացուցիչ ծախսերին, այնպես էլ ապագայում կատարվելիք անհրաժեշտ լրացուցիչ ծախսերին»:

ՆՏ ընդհանրական օրենսգրքի՝ «Ալիմենտի ինդեքսավորումը» վերաբառությամբ 105-րդ հոդվածը սահմանում է. «Ինդեքսավորման նպատակով ալիմենտի չափը դատարանը սահմանում է նվազագույն աշխատավարձի չափի որոշակի թվի համապատասխանող կայուն դրամական գումարով»:

Սույն գործով վիճարկվող իրավական նորմերում ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից փոփոխություններ և լրացումներ չեն կատարվել:

2. Քննության առարկա գործի դատավարական նախապայմությունը հանգում է հետեւյալին. դիմողը հայցադիմում է ներկայացրել Երեւան քաղաքի Ավան եւ Նոր Նորք վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարան՝ ընդդեմ Աշոպ Աղաբաբյանի՝ պատասխանողից 2009 թվականի նոյեմբերի 17-ին նախորդող երեք փարիների համար նրա ամսական բոլոր վաստակների 25 փոկոսի չափով՝ որպես ալիմենտային գումար, եւ հայցադիմումի ներկայացման պահից ամսական 80.000 ՀՀ դրամ՝ որպես լրացուցիչ ծախս, բռնագանձելու պահանջների մասին:

Երեւան քաղաքի Ավան եւ Նոր Նորք վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 28.12.2011 թվականի վճռով ներկայացված հայցը՝ 80.000 ՀՀ դրամ լրացուցիչ ծախսերի բռնագանձման պահանջի մասով բավարարվել է մասնակիորեն:

Վերը նշված վճռի դեմ վերաքննիչ բողոքներ են ներկայացրել փվյալ գործով հայցվորը եւ պատասխանողը: ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի 2012 թվականի ապրիլի 5-ի որոշմամբ հայցվոր Գոհար Բուրոյանի վերաքննիչ բողոքը մերժվել է: Պատասխանող Աշոպ Աղաբաբյանի վերաքննիչ բողոքը բավարարվել է, եւ մասնակիորեն բեկանվել ու փոփոխվել է Երեւան քաղաքի Ավան եւ Նոր Նորք վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի վերը նշված վճիռը՝ լրացուցիչ ծախսի գումարի բռնագանձման մասով, իսկ մնացած մասով վճիռը թողնվել է օրինական ուժի մեջ:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իր՝ 06.06.2012 թվականի՝ «Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին» որոշմամբ դիմողի ներկայացրած վճռաբեկ բողոքը վերադարձրել է՝ վերահասարարելով ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի՝ վերը նշված իրավական դիրքորոշումը:

3. ՀՀ ընդհանրական օրենսգրքի 74-րդ հոդվածի առնչությամբ դիմողը գտնում է, որ նշված հոդվածն այնքանով, որքանով չի նախատեսում հայցի ներկայացման պահից, ինչպես նաեւ հայցի ներկայացմանը նախորդող ժամանակի համար լրացուցիչ ծախսերի բռնագանձման հնարավորություն, հակասում է ՀՀ Սահմանադրության 34, 36 եւ 38-րդ հոդվածներին:

Անդրադառնալով օրենսգրքի 105-րդ հոդվածին՝ դիմողը գտնում է, որ նշված հոդվածը, իր կարծիքով, այնքանով, որքանով պարունակում է օրենսդրական բաց, ինչի արդյունքում չի նախատեսում լրացուցիչ ծախսերի նկատմամբ ինդեքսավորման կիրառման հնարավորություն, հակասում է ՀՀ Սահմանադրության 34 եւ 38-րդ հոդվածներին:

4. Պատրասխանող կողմի գնահատմամբ՝ ՆՏ ընդամենական օրենսգրքի 74-րդ հոդվածի փրամաբանությունից է բխում, որ լրացուցիչ ծախսերը կատարելու պարտականությունը պետք է ընդգրկի նվազագույնը հայցի ներկայացման պահը: Նակառակ դեպքում փաստացի կատարվող լրացուցիչ ծախսերին մասնակցելու՝ օրենքով նախատեսված կարգը կհմաստատվի: Ըստ պատրասխանողի՝ լրացուցիչ ծախսերի վճարումը կսկսվի դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո միայն, սակայն վճարվող լրացուցիչ ծախսերի գումարը պետք է ներառի նաև մինչև դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելը **կատարված ծախսերը**:

Պատրասխանողը դիմումին կից ներկայացված դատական ակտերի ուսումնասիրության արդյունքում փաստում է նաև, որ փվյալ գործով դատարանի կողմից որոշված վճարման ենթակա լրացուցիչ ծախսերի ամենամսյա գումարը ներառել է նաև հայցի ներկայացմանը նախորդող ժամանակահատվածում կատարված ծախսերը, ինչի արդյունքում պատրասխանողը եզրահանգում է, որ ՆՏ ընդամենական օրենսգրքի 74 եւ 105-րդ հոդվածների դրույթներն իրավակիրառական պրակտիկայում սխալ չեն մեկնաբանվել:

5. Դիմումի ուսումնասիրությունից բխում է, որ դիմողն ըստ էության փորձում է առաջ քաշել իրավակարգավորման բացի խնդիր՝ նկատի ունենալով, որ իր կողմից առաջ քաշվող խնդիրներն առկա իրավակարգավորման պայմաններում լուծում չեն ստացել: Ուստի դիմողը փորձում է առաջադրել օրենսդրական այնպիսի լուծումներ, որոնք կբավարարեն նաև իր կողմից առաջ քաշվող դատական վեճը հոգուր իրեն լուծելու պահանջները: Այսինքն՝ դիմողն իր իսկ կողմից առաջադրված լուծումների բացակայությունն է դիտում որպես օրենքի սահմանադրականության խնդիր:

Ելնելով նշված հանգամանքից եւ նկատի ունենալով, որ դիմողը ՆՏ ընդամենական օրենսգրքի 74-րդ հոդվածի **գործող դրույթների՝ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասելու վերաբերյալ հիմնավոր փաստարկ չի ներկայացնում**, ՆՏ սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ փվյալ հոդվածի սահմանադրականության մասով դիմումը «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 69-րդ հոդվածի 7-րդ մասի հիմքով ակնհայտ անհիմն է:

Անդրադառնալով օրենսգրքի 105-րդ հոդվածին՝ սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ նշված հոդվածը դիմողի նկատմամբ չի կիրառվել: Նիմք ընդունելով նշված հանգամանքը եւ վերահաստատելով իր՝ 17.03.2009թ. ՍԴԱՈ-21 աշխատակարգային որոշման 6-րդ կետում ամրագրված իրավական դիրքորոշում-

ները՝ սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ ՆՏ ընդանեկան օրենսգրքի 105-րդ հոդվածի մասով դիմողը սահմանադրական դատարան դիմելու համար իրավասու սուբյեկտ չէ: Բացի դրանից, սույն հոդվածի կապակցությամբ նույնպես դիմողը ոչ թե վիճարկում է օրենսգրքի ԿԺԿԿ հոդվածի գործող դրույթների սահմանադրականությունը, այլ դարձյալ առաջ է քաշում, իր կարծիքով, օրենքի անկապարտության եւ իրավակարգավորման բացի խնդիր ու քննարկման առարկա է դարձնում դատական ակտերի իրավաչափության հարցը:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասրանի Նանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ եւ 6-րդ կետերի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի եւ 69-րդ հոդվածի պահանջներով, Նայասրանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**:

1. «Քաղաքացի Գոհար Բոպոյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ ընդանեկան օրենսգրքի 74 եւ 105-րդ հոդվածների՝ Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:

2. Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՆՈՂ

Գ. ՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

25 դեկտեմբերի 2012 թվականի
ՄԴՈ-1064